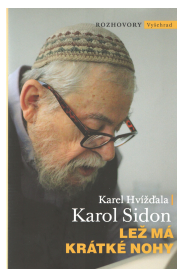

Karel Hviždala & Karol Sidon

Lež má krátké nohy

Vyšehrad, Praha, 2024

• 10

Jedna z nejuznávanějších definicí [lži] pochází od Josepha Kupfera z americké univerzity v Iowě, který o lži tvrdí, že je takovým druhem sdělení, o němž jsme přesvědčeni, že je klamné, se záměrem, aby toto tvrzení druhá osoba považovala za pravdivé, nebo se záměrem, aby druhá osoba uvěřila, že my, jako sdělovatel, tomuto tvrzení věříme.

• 16

(...) Synonyma vlastně prozrazují potřebu té které řeči zvýraznit pro ni významné odlišnosti.

• 21

Ke skutečnému dialogu dochází za předpokladu zvýšené pozornosti k tomu, co skutečně říká ten druhý.

• 27

Karel Hviždala

- (...) Lhát může jen ten, kdo zná pravdu, a nechce ji sdělit.

• 28

Hloupá pravda je pravda řečená někomu, kdo čeká jen na ni, aby jí zneužil. Chytrá lež je lež řečená někomu, kdo by za vyřčenou pravdu vraždil.

• 31

Hebrejsky je archa, respektive truhla, schránka, označována jako *teva*, jak je označováno i psané slovo. Zakladatel chasidismu Jisrael Baal Šem Tov si všiml i toho, že údaje o délce, šířce a výšce *tevy*, které dostal od Hospodina, 300, 50 a 30 loktů, zapisujeme znaky Šin, Nun a Lamed, z nichž sestává slovo LaŠoN, jazyk, řeč. Za vyprávěním o záchraně lidstva při potopě se tak jemně skrývá zpráva o hodnotě psaného slova, jež dokáže uchránit před zkázou řeč.

• 40

Karel Havlíček Borovský

- Dosvědčiti mohu, že Rusové s ostatními Slovy nikoli bratrsky, nýbrž nepoctivě a sobecky smýšlejí... Rusové se k nám přibližují s jidášským polibkem, aby nás pak strčili do kapsy. Tito pánové počínají všude místo ruský říkati a psáti slovanský, aby pak místo slovanský zas také ruský říci mohli.

• 76

historik Karel Bartošek

- Máme dvojce dějiny, jedny, které jsme si vysnili, a druhé skutečné, a těch se bojíme.

• 79

Chápeme-li materiální tělo a abstraktní rozum jako základní rozpor v člověku a duše svým emotivním příklonem na jednu z obou stran rozhoduje, pak je zřejmé, že tzv. populistická hnutí apelují na voliče tak, že posilují jejich sklon k nejhrubšímu materialismu a vzbuzují v nich strach, že by vláda rozumu ohrožovala samotnou lidskou podstatu.

• 82

Pravda se hebrejsky píše třemi písmeny *alef*, *mem* a *tav* (...). o tom jsme již v souvislosti se lží mluvili. Ale myslím, že jsme nezmínili, co by bylo z pravdy, Kdybychom začáteční *alef* umazali, zbyl by *met*, mrtvý, mrtvý člověk, mrtvý svět, dokonce i mrtvý Bůh. (...) Jenže *alef* je jako všechny znaky hebrejské abecedy i číslovkou, v tomto případě číslovkou jedna. Takže když umažete z *emet* vše oživujícího Jednoho, zbyde z pravdy mrtvola.

• 85

[Biblické příběhy] nebyly psány proto, aby ti úlevu přinášely, ale aby ses učil myslet jinak, než myslíš.

• 101

(...) Věrnost víře předků (...) můžeme považovat za důkladně zváženou stovkami generací myslících lidí.

• 118

Karel Hviždala

- (...) [V románu *Nesnesitelná lehkost bytí*] Milan Kundera píše: „Kýč vyvolává těsně po sobě dvě slzy dojetí. První slza říká: Jak je to krásné, děti běží po trávníku! Druhá slza říká: Jak je to krásné být dojat s celým lidstvem nad dětmi běžícími po trávníku! Teprve ta druhá slza dělá z kýče kýč.“. Nebezpečí pro každou společnost, v níž převládá sklon ke kýči, je v tom, že jak snadno se dojíme, tak stejně snadno na každé dojetí zapomínáme: snadno se s námi manipuluje, snadno si lžeme.

• 130

Karel Hviždala

- (...) Do (...) role oběti se hlavně my Češi a Moravané (...) stylizujeme sami už tím, že místo vítězných oblouků si raději stavíme památníky či slavíme porážky u Bílé hory, u Lipan a víc se mluví o 21. srpnu než o Františku Kriegelovi, který jediný odmítl podepsat bez schválení parlamentu okupační dokumenty, atd. Vlastně ta role oběti nám vyhovuje, protože se pomocí ní zbavujeme viny za události, na nichž máme svůj podíl.

• 133

Karel Hviždala

- (...) Jakmile přiznáváme subjektivní pravdivost všem pravdám, je to nejspíš ten nejlepší způsob, jak podléhat všem možným lžím.

• 137

Většinou (...) [ti, co sice v Bohu nevěří, ale myslí si, že kdyby Bůh existoval, bylo by to lepší,] žije v představě, že víra je dar, který jim Bůh bůhví proč odepřel, a kdyby byl, tak by jim ho neodpíral. Na tom mají ti, kteří se domnívají, že jim se nedostalo „daru víry“, kterého se naopak dostalo těm šťastnějším, zásadní podíl. Přestože jsou to většinou lidé inteligentní, anebo právě proto, si pod tím darem představují něco, co se člověku přihodí kolem srdce jako emoce, což se jim jako racionálně uvažujícím lidem stát nemůže. Co když ale nejde o emoce, nýbrž o postoje, vyhraněný poznáním? Co když je víra mnohem víc věrností než emocí sounáležitosti s Bohem?

• 139

Jakmile si člověk uvědomí svou konečnost a omezenost, které jsou mu vlastní, měl by si uvědomit, že od sebe samotného nemůže očekávat poznání toho, co je mimo jeho dané meze. Maximálně může uznat, že oproti jeho konečnosti je nekonečno, za jeho časností věčnost.

- 161

Ti nejsuperortodoxnější Židé v Izraeli zavrhuji existenci židovského státu, protože povel k jeho obnově může dát až Mesiáš.